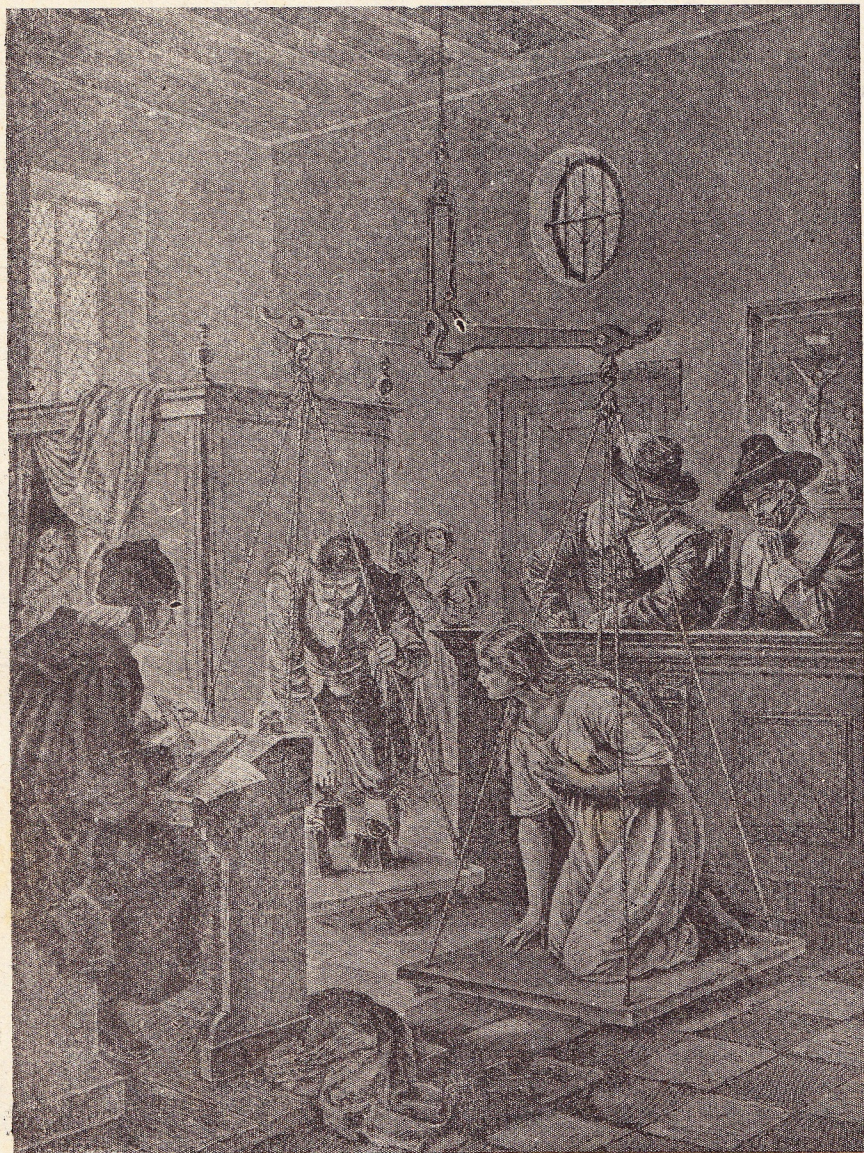

— Ge hebt veel geluk, jongen.

— Ei zusje, wat zegt ge nu? vroeg Pol aan jonkvrouw van Rooze, die ook in de kamer aanwezig was.

— En daarom zou ik een heks zijn! (blz. 302).

— Ik hoop dat ik nu nieuwe kleederen en juweelen zal krijgen, antwoordde ze.

— Natuurlijk! De zuster van den schout van Nieuwpoort moet deftig door de stad gaan. En ik bezorg u ook wel een knappen Spaanschen officier tot echtgenoot.

— Pol, gij krijgt nu Wouter van Dillen in handen en knijp hem maar goed. De schavuit, die u durfde belasteren verdient het dubbel en dwars, zei de vader.

— Maar 't ergste is, dat de kerel weer ontsnapt is.

— Wat !

— Ja, hij werd naar Nieuwpoort gebracht en bij Wulpen heeft Isegrim de schoutsdienaren verrast.

— En lieten die ezels zich Wouter van Dillen afnemen ?

— Ja... Hoe het juist gebeurd is, weet ik nog niet. Alleen de voerman, op wiens kar de moordenaar lag, is in de stad teruggekeerd.

— En de schoutsknechten ?

— Die zijn achter gebleven.

— Gedood of gevangen genomen ?

— Of wel, durven de rekels zich niet meer aan hun meester vertoonen ! Morgen hoor ik er wel meer van.

— Wanneer treedt gij in dienst ?

— Morgen...

— Dan moet ge te Nieuwpoort gaan wonen. Vader van Dillen dient zijn woning te verlaten. Voor hem voel ik wel wat medelijden. Hij kan het toch niet helpen, dat hij zulk een boef tot zoon heeft. Maar ja, zijn positie zou onhoudbaar zijn.

— Natuurlijk ! En de een zijn dood is de ander zijn brood ! riep Poi onverschillig uit.

Hij begaf zich naar zijn kamer.

— Zotte, zotte wereld, zei hij tot Karel, zijn knecht. Nu ben ik schout, van Nieuwpoort, overheidspersoon, magistraat.

— Die het recht moet handhaven.

Beiden lachten.

— Als Benedictus nu maar zijn snuit houdt ! hernam Pol.

— Hij heeft er alle belang bij.

— Doch de kerel is zelden nuchter. En wie weet, wat hij er in zijn dronkenschap, ginder te Loo, nog uitflapt.

— Och, kunt ge hem geen partijtje wijn zenden !

— Om hem nog meer te benevelen.

— Ge begrijpt me niet. In een paar flesschen mengen we een poedertje van de oude Begga. We bereiden hem een beker, zooals Brak straks aan dien ezel Dolf.

— Dat ware zoo kwaad niet !

— De schout van Nieuwpoort, die zijn kollega van Loo uit de wereld helpt !

— Zoo luid niet. Soms zijt ge te onvoorzichtig...

— Omdat ik nog wel eens aan Juliette denk !

— Houd uw mond ! Ge wilt me nu en dan treiteren.

— De jonker heeft een slecht oordeel over iemand, die voor hem door een vuur zou loopen.

— Laat de dooden dan rusten...

— Och, ik denk er veel aan omdat de schildwachten nog altijd beweren een schoone vrouw op een paard te zien rondspoken in den nacht ...

— Fabels !

— Aan geesten gelooven wij niet, hé ? En toch... er is hekserij... we hebben die schoone juffer gezien.

— Jacqueline...

— Ja, die komt nu ook voor u, want ze moet te Nieuwpoort gevonnist worden. Meester, houd uw hoofd koel, als ge die prachtige deerne onder-vraagt. Ja, ja, ik ken u... Ge kunt toch niet op een heks verliefd worden...

— Ik zal mijn best doen, om die Jacqueline onverschillig te bekijken...

Ook als de heksenmeester haar ruw toespreekt. Zoo'n schoone vrouw verminken... 't is toch ongehoord.

— Ja, maar ze is een duivelskind... Ik zal voor haar staan als schout van Nieuwpoort, als strenge magistraat, maar niet als jonkman.

— Verwar haar niet met Roza !

— Maar bij Satan, laat de dooden rusten...

— Och, van 't eene komt men op 't andere... Die dood van Rogers dochter is toch, zeer geheimzinnig... Is dat door een geest gebeurd, de geest van Juliette, die zoo jaloersch kon zijn ? Heeft Wouter van Dillen waarlijk een vrouw gezien op 't Vijverhuis !

— Kare!, ik wil daar niets meer van hooren, bromde van Rooze.

— De schout van Nieuwpoort mag zoo bang niet zijn van bijzonderheden over misdaden.

— Laat ons nu liever het een en ander inpakken, dat ik morgen meenemen moet naar Nieuwpoort.

— Verhuist ge al zoo spoedig ?

— Natuurlijk.

Meester en knecht waren nog aan 't werk, toen Brak binnen kwam.

— Slecht nieuws, zei hij.

— Wat dan ? vroeg van Rooze ontsteld.

— Dolf is gevlucht...

— Wat, hebt gij den kerel laten ontsnappen ?

— Hij was al gevlagen, toen ik thuis kwam.... En men heeft hem zien vertrekken met Bianca... Die wist, wat er met hem gebeuren moest...

— En ze heeft hem ingelicht ! riep jonker Pol uit.

— Dat denk ik ! Ze is me ontrouw geworden. Reeds eenigen tijd merkte ik, dat ze veranderd was in haar gevoelens... Ze zijn samen gevlucht.

— Moest gij dat ook aan die deerne vertellen ? vroeg van Rooze. Weet ge nu nog niet, hoe vrouwen zijn ?

— Ge denkt niet na, meester, hernam Brak kalm... Kon ik zelf om het vergif gaan ? Herinnert ge u niet meer, hoe ge me verboden hebt nog bij die Begga te komen ?

— Enfin, Dolf is weg en hij haat ons natuurlijk ! En hij kan ook zijn bek roeren.

— Dat zal hij wel laten, meende Brak. Hij blijft zoo ver mogelijk van het gerecht.

— Ik ben er toch niet gerust op, hernam van Rooze... Tracht uit te vinden, waar het paar zich bevindt.

— Dat zal ik niet laten, meester, want uw lot is het mijne...

De nieuwe schout van Nieuwpoort had een onaangenaam gevoel ondanks zijn benoeming... Dolf wekte bij hem nieuwe ongerustheid op. En dit gevoel verbeterde niet, toen een onbekende vrouw aan de dienstmaagd een omslag afleverde voor den zoon. Ze bracht het stuk boven.

Van Rooze scheurde den omslag, en daaruit haalde hij een papier, waarop onder een groot zwart kruis de woorden stonden : « aan den nieuwen schout van Nieuwpoort ». De jonker liet het vloekend aan Karel zien. Brak was reeds heen.

— Wie lapt me dat altijd ? vroeg van Rooze woedend.

— Ja, wie ? Het is zeer geheimzinnig... Geesten kunnen niet schrijven of teekenen, anders zou ik zeggen dat de schim van Julietta u plaagt... Ik mag dien naam niet uitspreken...

— Dolf dan ?

— Dolf weet niets van Julietta... neem me niet kwalijk dat ik haar weer noem... En Dolf had vroeger geen reden om het schoone voorhoofd van Roza en uw deur zoo te versieren...

— Maar niemand weet er iets van dan gij en Brak...

— Dan is het toch een geest, want dooden keeren niet terug.

Van Rooze ging naar de keuken en vroeg aan de meid :

— Wie heeft dien brief aan u gegeven ?

— Een vrouw... ze zei niets, ze was in een mantel gehuld en ik kende haar niet..

— 't Is goed...

Pol van Rooze was dien avond somber gestemd... Nog kreeg hij bezoek. De heer Prijkje kwam even.

— Waarde vriend, ik wensch u geluk om uw benoeming, zei de schout van Veurne, al benijdde hij Pol dien post... Wij zullen voortaan veel samen werken, vervolgde hij.

— En naar ik hoop in de beste verstandhouding !

— O, daaraan twijfel ik niet... We hebben al dadelijk een gemeenschappelijke zaak... of liever twee aangelegenheden : Wouter van Dillen en Jacqueline de heks.

— Van Dillen is ontsnapt, niet waar ?

— Ja. Moeten we nu nog twijfelen of hij in betrekking stond met Isegrim ?

— O, neen, want nu weten we, hoe de eene misdadiger altijd op den rechten tijd den ander komt helpen. En dat is geen toeval, maar bondgenootschap.

— We zullen nu samen moeten werken, om van Dillen weer in handen te krijgen... Ik doe een beroep op uw hulpvaardigheid. Op twee na ben ik al mijn schoutsknechten kwijt. Ik vermoed, dat ze niet durven terug keeren uit vrees voor strenge straf, die ze dan ook verdiend hebben.

— Maar waar zouden ze zich redden ?

— Bij de roovers ! Ze zullen gemeene zaak maken met hen... Roovers

hebben gaarne zulke kerels tot medewerkers. En mijn knechten zullen denken aan het lot, dat bijna dien Mannaerts trof. Ze hebben trouw aan Isegrim gezworen, vermoed ik. O, ik beken dat het voor mij een zeer onaangename zaak is... Ware ik er bij geweest, dan zou het niet gebeurd zijn ! Ik kon echter niet weg wegens de aanhouding der heks. 'k Moest haar overnemen van den heer van Loo.

— En die zal nu ook naar Nieuwpoort gevoerd worden.

— Ja... Ik vraag een wacht van soldaten om haar over te brengen. Het is de tweede aangelegenheid welke ik met u wenschte te bespreken. Gij zult dus morgen te Nieuwpoort zijn. En het is mijn voornemen Jacqueline morgen na den middag over te brengen. Wilt gij dan met uw schoutsknechten de omgeving van Nieuwpoort bewaken, want 't zou me niet verwonderen als Isegrim ons daar een verrassing bezorgde. Ge staat heel goed met den kommandant van Nieuwpoort en zult van hem ook heel gemakkelijk den bijstand van een afdeeling soldaten verkrijgen.

— O, ja...

— Zodoende komt Jacqueline veilig te Nieuwpoort aan.

— Veilig ?

— Nu, ja, van ons standpunt bezien... Haar lot zal niet benijdenswaardig zijn : eerst en vooral een heks en dan, naar ze zelve bekend heeft, de dochter van dien Isegrim.

— Een prachtig meisje !

— Ja... wonderbaar schoon... Maar de duivel kan geen beter werktuig verlangen... En toch heeft ze gisteren een schoone daad volbracht jegens mijn dochter.

Beide mannen spraken hierover nog een wijle voort. De heer Prijcke vleide van Rooze, want hij voelde, dat deze nu een machtig man was. Ze werden in hun gesprek gestoord door luid gerucht op straat.

— Hemel, wat gebeurt er nu weer ? riep de heer Prijcke uit. Met dien vervloekten Isegrim in de buurt is een schout nooit een oogenblik gerust ! Altijd komt de een of andere verrassing.

— Ik ga mee zien, zei Pol van Rooze.

Ze snelden naar beneden. In de gang stond Karel, die van buiten kwam.

— Wat is er gaande ? vroeg zijn meester.

— De Wandelende Jood is te Veurne aangekomen en het volk juicht hem toe.

— Zo laat nog ! kreet Prijcke verbaasd. Ik heb hem vandaag niet meer verwacht.

— Hij is begeleid door een afdeeling Spanjaarden. Mijnheer de schout, men vraagt naar u... Mijnheer Ahasverus wil u groeten.

Prijcke verliet de woning.

— Ik wenschte maar, dat die Ahasverus verre van hier ware, zei Karel tot van Rooze. De vent verontrust me.

— Waarom ?

— Die kerel preekt, dat de menschen er bij weenen en snutteren, heb ik gehoord. Maar hij brengt dan ook verborgen zaken aan 't licht. Hij heeft

te Nieuwpoort jonker van Dillens aanhouding voorspeld of er toch zoo iets uit geflapt, beweert men. En nu moest hij maar eens over Julietta beginnen !

— Ge zijt gek !

— Neen, neen, ik denk aan uw veiligheid en tevens de mijne. Bied morgen dien Jood een prachtig geschenk aan, meester. Zulks onderhoudt de vriendschap. En met stroop vangt men meer vliegen dan met azijn. Ge begrijpt me..

— O, dat kunnen we doen ! Voor mijn vertrek zullen we hem de hulde der familie brengen. De vent heeft nu wel zijn matten bij van Dillen moeten oprollen. Hij logeerde te Nieuwpoort daar.

Eindelijk ging Pol van Rooze te bed, maar lang nog dacht hij met onrust aan Dolf en Bianca, aan 't geheimzinnig papier met het zwarte kruis en nu ook aan Ahasverus.... En zoo Benedictus te Loo eens te veel babbelde ! De nieuwe schout was zelfs somber gestemd vanavond.

VERDREVEN.

Te Nieuwpoort was men dien avond druk bezig om uit de schoutswoning de meubelen weg te dragen. Aan den heer van Dillen had men laten weten, dat het gebouw den volgende morgen ontruimd moest zijn. Gehuurde mannen verrichtten dat werk. De familie zat intusschen in het kleine huis van Roger, den trouw gebleven vriend, den rouwenden vader vader van Roza, maar die de ouders de misdaad van een zoon niet wilde aanrekenen en, ondanks zijn eigen smart, innig medelijden met het ongelukkig gezin gevoelde.

Livina had wat toezicht gehouden op de verhuizing der meubelen, welke opgehoopt werden in een leegstaande woning, die de heer van Dillen nog had kunnen huren. De dochter kwam thans bij haar ouders terug. Ze was gejaagd.

— Men zegt, dat Wouter bevrijd is geworden door Isegrim, vertelde ze opgewonden. Het moet gebeurd zijn bij zijn overbrenging uit Veurne door de schoutsknechten naar Nieuwpoort !

— Goddank ! riep de moeder uit. O, mocht het waar zijn ! want tadelijk twijfelde ze weer.

— Verblijd u niet te vroeg, sprak de vader. Als het waar is, neemt zulks mijn laatste twijfel weg. Het bewijst, dat onze ongelukkige zoon met dien roover in betrekking staat, zooals Benedictus beweert.... En het zou een tweede misdaad zijn.

— Maar dan blijft hij toch van de pijnbank gered, hernam mevrouw van Dillen. Ik geloof niet aan zijn schuld, wat gij ook aanvoert, en 't zal wel aan 't licht komen, dat alles een misverstand is en een dwaasheid van den dronken schout uit Loo.

Maar haar man kon dit optimisme niet deelen.

— En weet ge, wie tot schout van Nieuwpoort benoemd is ? hernam Livina. Jonker Pol van Rooze. O, het valt me van hem bitter tegen, dat hij toestemt het aan u zoo schandelijk ontnomen ambt te vervullen.

— Och, kind, zoo gaat het in de wereld, merkte de heer van Dillen op. Reken niet op mensen ! Maar die benoeming is toch zonderling vlug ge-

schied... En men heeft andere ambtenaren achteruit gesteld voor een nieuweling !

Roger had ook geluisterd.

— Pol van Rooze schout van Nieuwpoort, sprak hij nu. Ja, dat is vreemd ! Die betrekking kwam hem niet toe... Ik had reeds gehoord, dat hij er naar dong, en veel moeite deed om ze te verkrijgen, en reeds voor den moord op mijn arme dochter... maar ik hechtte geen belang aan die geruchten. Ik hield hem voor uw vriend. Hij kwam veel bij u aan huis. Maar hij was dikwijls bij den Spaanschen kommandant... Datt weet ik eveneens !

— Die het mij niet vergaf, dat ik hem verantwoordelijk noemde voor de bevrijding van dien ouden gevangene, viel de voormalige schout in. En het was toch maar de waarheid... Men waakte niet aan de poorten en vesten.

— Nu ben ik overtuigd dat er gekonkeld is geworden, hernam Roger. en het zou me niet verwonderen, dat Pol van Rooze schuld heeft aan den dood van mijn kind. Zeker, ik heb Wouter ook beticht... De bewijzen waren eerst verpletterend... Mijn hoofd was als hol. Toen ik bedaarder werd, rees echter weer de twijfel... En nu zeg ik, dat, wie in het eene kuilt, het ook durft in 't andere. Jonker Wouter beschuldigt van Rooze... Mijn Hemel, hij kan wel gelijk hebben... Nu word ik zijn dienaar en ik zal de gelegenheid hebben om hem te bespieden en in alles na te gaan. En ik zal het niet nalaten !

— O, Roger, ik zeg u, dat mijn zoon onschuldig is, verklaarde de moeder. Wouter is in Engeland niet slecht geworden; hij bedroog me niet, als we samen zaten te praten. In zijn gesprekken met mij was hij geheel als vroeger, oprecht, teer en vertrouwelijk als een goede zoon.

— Maar waarom spreekt hij dan niet ? vroeg de heer van Dillen. Waarom verschuilt hij zich achter een zoogenaamd eerewoord ? Waarom mogen wij niet weten wie hem op den avond van zijn terugkeer vergezelde ? Welk meisje was dat ? En hoe zit die geschiedenis van Agneta's parelsnoer ineen ? En dan de gevonden brief ! God gave, dat ik mocht twijfelen ! En hoe komt het dat Isegrim hem eerst van de roovers verlost, hem dan uit den toren haalde, en hem nu voor de derde maal bevrijdt ? Altijd Isegrim, die dus veel belang in onzen zoon stelt, ofschoon hij schouten haat ! Dat Wouter die raadselen oplosse, dat hij zich zuivere !

— Meester, ik geef toe, dat er nog veel geheimzinnigs is, zei Roger. Maar de zaak van het parelsnoer en die van den brief kunnen gekonkel zijn... Misschien is uw zoon bevriend met Isegrim... doch dat is een andere aangelegenheid. Ook erken ik het feit, dat Roza niet op den avond van Wouters terugkeer uit het gasthof verdwenen is, doch pas eenige dagen later.

— Beste Roger, ge doet me slingeren tusschen hoop en vrees, hernam de heer van Dillen. Maar ik begrijp Wouter niet. Hij moet nu weten, wat er met ons gebeurd is, hoe wij hier zitten, verlaten, arm, verstooten. Is zijn liefde voor zijn moeder niet sterker dan zijn gehechtheid aan verdachte personen, dat hij terwille van deze zwijgt ?

— Wouter is geen moordenaar en geen verleider, hield mevrouw van Dillen vol. Dat verzekert mij mijn gevoel... En ik beweer, dat zelfs mijnheer Ahâsverus dwaalt, als hij onzen zoon beticht. Eerst noemde hij Wouter onschuldig, dan verklaarde hij hem tot een moordenaar... En hij moet hatelijk

over hem gesproken en het volk opgehitst hebben. Maar Ahasverus is een mensch, al doet hij op vrome wijze boete en dus kan hij missen.

— Aliasverus' gedrag was zeer vreemd, erkende de heer van Dillen. We hebben hem met eerbied ontvangen en daarna keerde hij ons den rug toe.

— O, dat doen er nu velen, zei Livina. Jan Borgelia hield zich of hij me niet kende, toen ik hem daar straks bij de kerk ontmoette. Hij wendde het hoofd om en stapte vlug voort.

— Hij ook ! riep de schout verontwaardigd uit. En dat is de verzenmaker, die u hemelhoog verhief ! Och, neen, laat ons niet op menschen rekenen... In tegenspoed zijn de vrienden schaarsch. Roger, ik zal het nooit vergeten, hoe gij, die het meeste reden hebt om op ons verstoord te zijn, ons dadelijk uw woning aanbood ! Dat is edel...

— Meester, zelfs al ware Wouter schuldig, dan nog zou ik laf zijn u daarom te miskennen of te ontvluchten, antwoordde de arme brave vader. Ge waart steeds een goede en rechtschapen overste voor mij... En ik herhaal, dat ik Wouter nog niet veroordeel.

De vrouw van Roger lag in een andere kamer krank te bed. De ouders hadden het lijk van hun kind niet gekregen. Het gerecht was er meester over.

Moeder van Dillen ging naar boven. Op stroozakken, in benepen vertrekjes lagen haar kleine kinderen. De dienstboden waren ontslagen. Armoede grijsde het gezin tegen. Het had geen inkomsten meer, alleen een kapitaalje, dat spoedig verleefd zou zijn. Maar dat alles zou mevrouw van Dillen niet tellen, indien Wouters onschuld maar bewezen werd. En dat hoopte ze toch... Ja, ze was dankbaar, dat zelfs Isegrim hem uit de handen van 't gerecht bevrijd had.

.....
Den volgenden morgen kwam Pol van Rooze al vroeg te Nieuwpoort aan. Hij begaf zich met Karel naar de schoutswoning.

— Het kruis ! zei de knecht ontsteld.

— Wat is er van het kruis ! snauwde zijn meester.

— Daar op de deur !...

Van Rooze keek op en sidderde. Hij verbleekte ook. Even bleef hij schuw staan. Star keek hij naar zijn nieuwe woning, waaruit hij een braaf gezin verdreven had. Op de voordeur van 't schoutshuis stond een zwart kruis geteekend en het scheen hem een voorspelling, dat onrecht toch eens werd gestraft. Lieden van Nieuwpoort hadden het ook wel bemerkt, maar gemeend, dat het van den een of ander een schimp was op de verdreven familie van Dillen.

Karel moest het nu uitvegen, maar daardoor verbande hij de onrust niet uit het gemoed van den nieuwen schout.

EEN VOORSTEL.

Wouter was door den dokter, dien Isegrim gezonden had, uitnemend verzorgd geworden en had een goeden nacht doorgebracht. Den volgenden morgen gevoelde hij zich merkkelijk beter. Hij bleef echter nog wat te bed liggen.

Hij was thans moedeloos. Ja, Isegrim had hem aan de vreeselijke pijnbank en misschien wel aan 't schavot ontruikt, maar hoe zou de toestand van zijn geliefde ouders en van het verder gezin zijn? En wat moest hij doen? Gisteren in zijn koorts en zijn wraakgevoel had hij zich bereid verklaard een bondgenoot der samenzweerdere te worden... Maar nu was hij helderder van hoofd... Neen, Isegrim zou zijn diensten niet leenen, om van Rooze op te lichten! Isegrim stelde zijn plicht zelfs boven zijn innige vaderlijke!

Bondgenoot worden om zich ook te storten in een heilloos, roekeloos avontuur, tot mislukking gedoemd, zooals Wouter meende. Ja, jonker van Dillen gevoelde nu verachting voor den bezetter en diens slaafsche dienaren. Doch die bezetter had de macht en elke poging om ze te breken zou gesmoord worden in bloed... Maar wat dan? Vlaanderen ontvluchten, en terugkeeren naar Engeland? Maar dan voor goed scheiden van zijn ouders, broertjes en zusters?

— Maar nu vader zoo schandelijk ontslagen werd, kan hij zich ook in Engeland vestigen... We gaan er allen heen, dacht Wouter. Ginder kan ik door den handel een flink inkomen verdienen. Hier is alle vertier geknakt...

En Agneta van Ramsdijk.

— Zij huwt immers met den valschen van Rooze, en te laat zullen haar de oogen open gaan...

Maar dadelijk welde medelijden voor Agneta bij Wouter op... De geliefde vergeten... neen, jonker van Dillen kon het toch niet...

Zoo lag hij nog lang te mijmeren... Plots werd hij daarin gestoord. Laurens trad binnen.

— Sta vlug op... we moeten heen! zei Isegrims luitenant gejaagd.

— Is er gevaar?

— Ja, de soldaten van 't Spaansch garnizoen richten een klopjacht op ons in. En ze komen in deze richting.

Wouter schoot haastig zijn kleeren aan.

— En nog geen gunstig nieuws van de jonkvrouw? vroeg hij.

— Antonia, zooals zij onder ons heet? Neen! De ongelukkige zit nog te Veurne in de gevangenis...

Dadelijk was Wouter gereed. Hij had nog een duizelig gevoel, maar het gevaar staaide zijn krachten. Laurens en nog eenige mannen vertrokken nu met jonker van Dillen. Ze gingen niet heel ver. In de duinen kropen ze op handen en voeten voort, tusschen de heuveltoppen door. Weldra kwamen ze aan een ruïne, ook al van een der abdijgebouwen, die in den oorlog verwoest waren. Laurens bleef binnen voor een muur staan. Het was 't overblijfsel van een kapel. Op een voetstuk stond een Heiligenbeeld... De luitenant duwde op een veer en het beeld draaide zijwaarts en liet nu een kleine deuropening zien... Daarin verdwenen de samenzweerdere. Laurens bracht door een andere veer het beeld weer in zijn vorigen stand... Hij nam Wouter bij de hand en zei:

— We kennen hier den weg in het donker. Laat ik u leiden... Buk u wat, want we gaan door een gang...

Na eenige minuten opende Laurens een binnendeur en van Dillen keek

nu verbaasd op. Onder een kloek gewelf was een gemetselde kamer, door kaarsen in een koperen kandelaar verlicht en netjes bemeubeld. Eenige mannen waren daar samen. In een haard brandde een turfvuur.

— Hier zijn we volkomen veilig, zei Laurens. De Duinenabdij had flinke kelders. En de broederen wisten zich in tijden van gevaar goed te verschuilen, zooals wij het nu doen. Die haard staat in gemeenschap met den schoorsteen van een hoefje boven dezen kelder gebouwd. En daar woont iemand, die ons met hart en ziel genegen is. Wij behoeven dus geen koude te lijden, terwijl de rook ons toch niet kan verraden. Want 't lijkt nu alleen of in het hoefje boven ons vuur brandt.

't Duurde niet lang, of Isegrim trad ook binnen. Hij zag er zeer bedrukt uit, al deed hij zijn best, om zijn smart te bedwingen. Hij wenkte Wouter bij zich op een bank in een hoek van den kelder en vroeg :

— Gevoelt ge u wat beter ?

— O, heel veel... Uw dochter is nog te Veurne ?

— Helaas, ja... En de gevangenis wordt scherp bewaakt... Ik heb getracht de gevluchte schoutsdienaren van Prijcke te gebruiken om Jacqueline door list te bevrijden, maar de kerels durven niet naar de stad terug te keeren...

— En bij het overbrengen naar Nieuwpoort vrees ik, dat er weinig kans zal zijn om weer een slag te slaan... Hadt gij maar uw krachten aan haar verlossing kunnen gebruiken in plaats van aan de mijne! Nu zal men dubbel waakzaam zijn....

Isegrim schudde treurig het hoofd.

— Kunnen we geen aanslag op Nieuwpoort doen? hernam Wouter.

— Van Rooze is er nu schout... Hij heeft zich reeds dezen morgen in uw vaders woning gevestigd.

— De schurk !... En waar zullen mijn arme ouders nu zijn ?

— Bij Roger...

— Bij hem... bij den vader van Roza! riep Wouter verbaasd uit. O, dan gelooft die ook niet aan mijn schuld !... Wie weet, kunnen we te Nieuwpoort de jonkvrouw niet bevrijden !... Ik zal om den bijstand vragen van Agneta van Ramsdijk, als gij mij toestaat haar de waarheid te openbaren....

— Welke waarheid ?

— Dat ik op den avond van mijn terugkeer Jacqueline begeleidde.

— O, natuurlijk moogt ge dat zeggen... zelfs aan het gerecht nu. Maar het zou u weinig baten, want men beschuldigt u dan nog van hekserij...

— Met het gerecht wil ik me niet meer inlaten. De magistraten zijn domme, bekrompen lieden, maar misschien zal ik Agneta kunnen winnen... ik wil tegen den avond naar haar gaan...

— En dan?

— Wel, Agneta is thans zeer bevriend met Pol van Rooze... en, zoo ik haar overtuigen kan, welk een bedrieger deze is, zal ze met hem breken. Maar voor ze zulks openlijk doet, zou ze van haar invloed op hem gebruik kunnen maken, om ons op de eene of andere wijze te helpen. Dan kunnen we een list verzinnen.

Isegrim haalde de schouders op.

— Ik neem aan, dat gij misschien Agneta van Ramsdijk van uw onschuld kunt overtuigen. Maar haar bewegen iets te doen voor Jacqueline, o, reken daarop niet. De zachtste menschen worden wreed, als het zoogenaamde heksen gelot... En dan nog, denkt ge, dat de beulen hun prooi zouden los laten op de bede van een edele jonkvrouw... Integendeel, die jonkvrouw liep zelf veel kans om mede opgesloten te worden. Waarom werd Jacqueline opgezocht en vervolgd? Omdat een andere zoogenaamde heks in haar doodsangst om haar riep?

— Marietto?

— Geen Marietto, zooals men hier zei, maar Marietta, want zij was een Vlaamsche.

— Ge hebt haar gekend?

— Ja... Dat vertel ik u wel nader.

— Mijn bedoeling is ook niet, Agneta van Ramsdijk als bemiddelaress naar Nieuwpoort te zenden. Maar met haar hulp zouden wij van Rooze kunnen verschalken en in de gevangenis dringen. Ik stel mij het plan als volgt voor: Eenige uwer mannen begeven zich naar Nieuwpoort... Agneta vraagt aan van Rooze om Jacqueline eens te mogen zien. Zij begeven zich naar den kerker. Het moet natuurlijk bij avond zijn. Van Rooze zal zich niet door soldaten doen vergezellen. Uw mannen, waarbij ik ook zal zijn, hebben zich nabij de gevangenis verdoken. Ze dringen met van Rooze binnen en overrompelen hem en den cipier. Ze verlossen Jacqueline. Agneta zorgt voor kleeven tot vermomming. Dat is in groote trekken mijn plan. We moeten de bijzonderheden verder uitwerken...

— O, mijn vriend, ik wil alles aangrijpen, antwoordde Isegrim. En ik dank u voor uw hulp. We kunnen het beproeven, maar veel hoop heb ik niet.

— Dan begeef ik mij vandaag nog naar jonkvrouw van Ramsdijk. Ik moet er natuurlijk door verrassing bij komen, want anders loop ik kans, dat zij mij niet zal ontvangen. Ik zal mij ook vermommen. Ik moet nog eens goed overwegen, hoe ik handelen zal. Wie weet, slaagt alles niet veel beter dan we meenen...

— Zoodra de soldaten van Veurne hun opsporingen hier in de buurt geeindigd hebben, kunnen we dit schuiloord verlaten. Maar wees voorzichtig als ge u in de richting van Nieuwpoort begeeft.

Wouter van Dillen was vast besloten zijn voornemen uit te voeren. Agneta van Ramsdijk moest weten, dat hij geen verleider en moordenaar was. Zij kon dan ook zijn ouders inlichten... En wie weet, vond men dan niet het middel om Jacqueline aan haar beulen te ontrukken.

GEWOGEN.

Jacqueline lag ziek op het vunzig stroo der gevangenis te Veurne... Ja, gisteren bij haar aanhouding had ze zich moedig en fier gehouden. Maar 's avonds had ze hevige koorts gekregen en dan lag ze den ganschen nacht te ijlen. De heksenmeester, een rechter, in 't bijzonder belast met de vervolging der ongelukkigen, die van tooverij beschuldigd werden, had het tralie-

venstertje van haar cel geopend en staan luisteren... Hij hoorde hoe de kranke over Marietta, Isegrim, Wouter van Dillen, de Lovy, over Brugge, Nieuwpoort, Loo en Winoxbergen sprak, en die ijltal zelf zou tegen het arme meisje aangevoerd worden als bewijs van haar duivelskunst....

's Morgens sliep Jacqueline rustiger...

— Lucifer verleent haar nu kalmte, zei de heksenmeester, toen hij met Prijcke en twee knechten de cel binnen trad.

De schout van Veurne antwoordde niet. Hij had medelijden met de gevangene... Hij dacht aan alles wat Adelida hem verteld had.

De heksenmeester maakte Jacqueline wakker. De jonkvrouw keek verbaasd op. Maar dadelijk scheen ze haar toestand te beseffen, want luid riep ze :

— Ik ben geen heks!...

— Sta op! gebod de magistraat.

— Ik ben krank...

— Kom, kom, ge zult mij door uw listen niet bedriegen. Sta op!

Jacqueline gehoorzaamde.

— Ha, dat is mijn loon, omdat ik jonkvrouw Prijcke de vrijheid schonk, sprak ze.

De knechten namen haar, op een wenk van den rechter, tusschen hen in, en het groepje verliet de gevangenis. Buiten moesten de mannen Jacqueline ondersteunen, want de frissche lucht greep haar aan en ze duizelde.

Ze moest nu over de markt naar het gerechtsgebouw. Op het plein was een groote menigte verzameld rond Ahasverus, die nu hier, evenals vroeger te Brugge, Ghistel en Nieuwpoort het volk toesprak. De Wandelende Jood vond eveneens thans een belangstellend gehoor.

Hij zag de dochter van Isegrim en brak plots zijn verhaal af.

— Daar gaat een dienaar van Satan! riep hij en hij maakte het teeken des kruises, welk voorbeeld door alle omstanders werd gevolgd.

— Wee, wie den goeden weg verlaat en om gewin, tijdelijken voorspoed en genot de hulpe van de hel inroept! schreeuwde Ahasverus.... Zie daar zulk een verdorvene!

En beschuldigend stak hij den arm in de richting van Jacqueline uit.

— O, mij ook heeft de duivel verzocht! vervolgde hij. Satan beloofde me rust, indien ik hem mijn ziel wilde afstaan. Het zou gedaan zijn met mijn dolere en zwerven, maar ik heb den booze verjaagd en in boete de straf gedragen, door Christus mij opgelegd. De duivel rekt voor zijn heilloos werk op zulke dienaren als die daar, op schoone meidekens en bevallige vrouwen, om de menschen in zijn strikken te vangen. En daarom, geen genade voor ellendeelingen, die de macht des duivels uitbreiden!... Kastijd de heks, breek haar invloed, door haar lichaam te vernietigen...

— Naar den brandstapel! hilde de opgehitste menigte.

Jacqueline kromp als ineen, toen ze dat afschuwelijk gejuul hoorde en de wraakzuchtige blikken op zich gericht zag. Maar dadelijk beheerschte ze haar angst en luid riep ze :

— Menschen, ik ben geen heks, maar een goed katholiek... Die man is een bedrieger!

Ahasverus werd woedend.

— Weer spreekt Lucifer door haar ! bulderde hij... Ha, de duivel is razend, omdat ik tot boetvaardigheid opwek, ik, die Christus op zijn weg naar den Calvarieberg heb aanschouwd, ik, die Hem toen bespotte, maar al bijna zestien honderd jaar daarover de wroeging in mijn ziel voel branden!

— Weg met de heks ! Verbrand ze ! hoonde het volk.

En men balde de vuisten en spuwde naar Jacqueline, die nu vlug door de schoutsdienaren in het gerechtsgebouw geleid werd, maar toch nog Ahasverus hoorde tieren :

— Zij ook heeft Wouter van Dillen uit Nieuwpoort tot zedeloosheid en moord aangezet... Ze moesten samen door het vuur verteerd worden. En ik geloof, dat ook al de gansche familie van Dillen door hekserij besmet is...

Zoo wilde de kerel het gezin verdacht maken, waar hij met zooveel hartelijkheid en eerbied ontvangen was geworden.

Men bracht Jacqueline naar de waag. Het was een sombere kamer met een reusachtige weegschaal. Heksen toch werden eerst gewogen, want men meende, dat hun gewicht lichter moest zijn dan dat van andere mensen, daar ze immers door de lucht zweefden op hun reizen met de booze geesten. Wel is waar zou men Jacqueline voor de eigenlijke rechtspleging naar Nieuwpoort voeren, maar men wilde bij haar uitlevering een verslag overgeven en daarin ook bijzonderheden vermelden betreffende het eerste onderzoek. Aldus zou men — volgens de begrippen van dien tijd — de uitlevering verrechtvaardigen.

In de kamer waren eenige vrouwen aanwezig. Een van haar nam Jacqueline mede in een kleine kleedkamer. De schout en de heksenmeester namen plaats in een hooge bank.... Achter hem was een schilderij, Christus aan 't Kruis voorstellend. Daar hing de Man der Smarten en in den naam van Hem, die zelf door beulshanden aan het hout gespijkerd was, werd nu de afschuwelijke rechtspleging ingeleid.

Men hoorde achter het schut de gevangene weenen en kermen.... Lichamelijke pijn leed ze thans niet, maar haar eerbaarheid werd gehoond. De helpster rukte haar vrij ruw de kleederen af... En Jacqueline schreide en kloeg van schaamte.... Doch het baatte haar niet...

Met loshangende lokken, het gelaat versmald en vertrokken door angst en verontwaardiging, moest ze, slechts met het hemd bedekt, voor den heksenmeester en den schout verschijnen. Achter een lessenaar zat een schrijver. Een schoutsknecht moest het wegen regelen. Op eenigen afstand stonden twee meisjes, die bevreesd naar Isegrims dochter staarden.

De heksenmeester gaf een teeken. De schoutsdienaar greep Jacqueline bij den arm en dwong haar op de weegschaal plaats te nemen. De jonkvrouw beheerschte zich.

— Het is schandelijk wat ge doet, sprak ze. God weet, dat ik onschuldig ben... O, wat lijd ik onder deze vernedering! Dood me dan liever in eens...

— Rechtvaardig leid ik het onderzoek, sprak de rechter. Ge moet gewogen worden.

De knecht plaatste de gewichten. Geknield lag Jacqueline op de plank

tusschen de koorden. De gewichten werden op de andere schaal geplaatst. De schrijver hield aantekening...

— 't Gewicht is onvoldoende, zei de rechter.

— En daarom zou ik een heks zijn!... sprak Jacqueline.

— Gij gelooft niet aan hekserij?

— Neen... Ik geloof wel aan de booze macht van den duivel, maar niet aan tooverkracht bij menschen.... Indien ik zulk een macht bezat, zou ik mij dan in de gevangenis laten opsluiten?

— Omdat wij door het kruis uw macht gebroken hebben!

— Bij het Heilig Kruis heb ik steeds troost en bemoediging gezocht...

Het wegen was afgegaan...

— Uw naam is Jacqueline? hernam de rechter.

— Ja...

— En uw vader wordt Isegrim genoemd. Maar dat is zijn ware naam niet. Hoe is die dan?

— Dat zal ik u nooit zeggen, want mijn goede, edele vader wordt onrechtvaardig vervolgd.

— Gij weigert mijn vraag te beantwoorden?

— Ja...

— Dan zal de pijnbank u dien ontwringen!

— Neen, heer! God zal mij ook daar kracht verleen!

— Niet bij God, maar bij den duivel zoekt ge hulp...

— Dat is schandelijke laster. Gij hebt geen enkel bewijs tegen mij. Ik word hier zoo afschuwelijk behandeld, omdat een onschuldige verbrande vrouw te Brugge mijn naam riep.

— Marietto! Uw moeder!

— Zij was mijn moeder niet!

— Gij liegt weer...

— Ik lieg nooit... Marietta was mijn moeder niet. En wie ze dan wel is geweest voor mij, zeg ik u nooit.

— Van waar kwaamt gij, toen ge jonkvrouw Pricke gingt verlossen?

— O, heer, pijnig mij zooveel ge wilt, maar nooit zal ik de menschen verraden, die medelijden met me hadden en mij gastvrijheid verleenden.

— Dus vrienden en medeplichtigen van Isegrim, van een ellendigen roover!

— Mijn vader is een rechtschapen en eerlijk man!

— Van welk land zijt ge naar Vlaanderen gekomen?

— Vraag mij niets over mijn afkomst of mijn verblijf, ik antwoord u toch niet! verzekerde Jacqueline.

— Hoe kent gij Wouter van Dillen uit Nieuwpoort?

Jacqueline zweeg.

— Ook dat mogen we niet weten! hernam de rechter op nijldigen toon. Gij hebt Wouter van Dillen behekst en tot misdaad gedreven!

— Ik geloof niet, dat jonker van Dillen ooit een misdaad heeft bedreven en van hekserij is geen sprake!

— Gij kent hem dus!

— Het is nutteloos strikvragen te stellen...

— De pijnbank zal u gewilliger maken... Maar zoo ge alles bekent, kan 't gerecht u die foltering besparen...

— Handel met mij zooals ge wilt... Maar God weet, dat ge dan een onschuldige martelt ! Gij hebt geen enkel bewijs van hekserij tegen mij. Niets kunt ge aanvoeren... Ik heb u bewezen, dat ik uit Christelijken zin een weldaad bewees, aan Adelida Prijcke.

— Wie hield die jonkvrouw verborgen ? Ge zegt niets. Dus ook een medeplichtige van Isegrim. Het land wordt door roovers verpest... en wij zouden aan uw onschuld moeten gelooven....

— Wat heb ik met roovers te maken ! Tusschen Brugge en Veurne maken ze het gewest onveilig. Ze stelen en moorden. Maar in plaats van die bende uit te roeien, koelt uw gerecht zijn wraak op een weerloos meisje als ik.

— Gij hoont de justitie... Daarop ook staat strenge straf. Om die misdaad werd menigeen de tong met een gloeiend ijzer doorboord of zelfs geheel uit den mond gerukt. Ik waarschuw u, beter op uw woorden te letten !

— Ik zeg slechts de waarheid...

— Dezen nacht hebt gij over Loo gesproken. Waarom ?

— Ik weet niet, wat ik in koortstaal uit. Hoe zou ik daar rekenschap van kunnen geven ?

— Gij zijt dus te Loo geweest...

— Door de onrechtvaardige vervolging moest ik overal zwerven.

— En te Loo hebt gij Roza, de dochter van Roger, schoutsknecht te Nieuwpoort, ontmoet. Ge hebt Wouter van Dillen verleid dat meisje tot geliefde te nemen en hem aangezet haar te dooden. Ge waart wellicht de vrouw, waarover Wouter van Dillen sprak, maar die door niemand anders opgemerkt werd.

— Nooit heb ik die Roza gezien ! Gij kunt nu alles tegen mij aanvoeren.

— Maar Wouter van Dillen was met uw vader bevriend...

— Ondervraag zelf mijn vader, doch ge vreest hem. En omdat ge hem niet kunt grijpen, neemt ge wraak op de dochter !

— Die taal moet ophouden ! riep de rechter toornig. Uw vader zal op 't schavot sterven... Maar gij staat hier als een vervloekte heks !

— Dat is leugen en laster ! En ik zal niet zwijgen, zoolang gij mij daarvan beschuldigt ! verzekerde Jacqueline op fieren toon. Gij hebt de macht over mij... door uw geweld... maar bekennen, wat ik niet deed, zal ik nooit ! Wees daarvan overtuigd, mijnheer !

— We zullen zien, we zullen zien... Velen hebben zoo gesproken, vóór ze de pijnbank zagen, maar daar veranderden ze spoedig...

— Uw laf middel, om onschuldigen in hun zwakheid tot allerlei zoogenaamde bekentenissen te brengen ! Maar reken op mijn zwakheid niet... Welnu, ja, ik ben de dochter van Isegrim en wij bezitten trots, mijnheer. Ge kunt ons lichaam binden, doch niet onzen geest, onze ziel !

— Is dat heksentaal of niet ! kreet de rechter, de anderen aanblikkend. Prijcke zweeg, maar de schrijver knikte bevestigend.

— Neen, dat is geen heksentaal ! hernam Jacqueline. Dat zijn fiere woorden, zooals gij, slaaf van den Spaanschen bezetter, ze niet meer kent !

— Een nieuw misdrijf ! riep de magistraat. Oproerige taal, mouterij ! Maar het is nu genoeg ! De uitlevering is volkomen verrechtvaardigd, uw aanhouding gewettigd.

— Gewettigd ! Doch wat baat het mij, me te verweren ? Ik ben immers op voorhand veroordeeld. Dit onderzoek is een nuttelooze foltering. Gij voldoet aan uw lust tot wreedheid. Gij zijt gewoon menschen te martelen, te beulen...

— Zwijg !

— Ruk mijn tong uit, maar zoo lang ze spreken kan, zal de dochter van Isegrim niet zwijgen tegenover haar valsche beschuldigers...

— Gij zijt nu gewogen en te licht bevonden !

— Door menschen ! Maar wacht, tot de Opperste Rechter u weegt en te licht bevindt ! riep Jacqueline uit. Na uw oordeel komt dat van God... Daar aan het kruis zie ik zijn Zoon, die ook door onrechtvaardige rechters veroordeeld werd..., door mannen als gij, welke schuld wilden vinden in Hem, al was er geen schuld...

— Die woorden zijn heiligschennis in uw mond...

— O, gij kunt mij folteren... ge hebt de macht... maar ook, als ge mijn lichaam geschonden hebt, als ik bloedend op mijn stroo lig, mag ik gaan tot Hem, die gezegd heeft : « Komt tot Mij, allen die belast en beladen zijt, en ik zal u rust geven...

— Het is gedaan ! sprak de heksenmeester. Kleed haar weer ! beval hij tot de vrouw.

En opnieuw werd Jacqueline in het kamerke geleid.

— Maak het verslag af en zet er in, hoe de ellendige feeks ook het gerecht smaadde en hoonde ! vervolgde de rechter tot den schrijver, die druk zat te pennen en thans antwoordde :

— Niets zal ik vergeten, heer !

Schout Prijcke zat in gedachten.

— Gij zegt niets ! sprak de heksenmeester tot hem.

— Ik heb bij deze behandeling immers geen macht. 'k Ben slechts getuige...

— Maar twijfelt gij nog aan haar schuld ?

En Prijcke zag, hoe de magistraat hem doordringend en achterdochtig aankeek. Hij dacht aan de waarschuwing zijner vrouw tot Adelida, die Jacqueline verdedigd had.

— Zij is gewogen en te licht bevonden, stemde hij toe. 't Onderzoek zal zijn verder verloop hebben. En ja, zij beleedigt het gerecht.

— Schandelijk ! O, konden wij ook den vader vangen ! Hebt gij strenge maatregelen genomen om haar naar Nieuwpoort te brengen, want denk aan het gebeurde met Wouter van Dillen, die nog vrij rond loopt...

— En is het uw bedoeling mij daarover te betichten ? vroeg de heer Prijcke scherp.

De heksenmeester herinnerde zich op zijn beurt, hoe Prijcke de schoonvader zou worden van hoofdman d'Alleira en grooten invloed bij de Spanjaarden had. En haastig antwoordde de rechter :

A. HANS

De Heks van Nieuwpoort

Uitgaaf B. H. HANS, Contich.

De Heks van Aalst**A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK – Contich**

De boekjes van A. HANS worden in alle scholen aanbevolen, omdat zij boeiend en nuttig zijn en aan de kinderen van eigen land en volk vertellen. Dat deze uitgave reeds aan Nr 325 is en veel nummers reeds drie- en viermaal herdrukt werden, bewijst hoe A. HANS' KINDERBIBLIOTHEEK overal gevraagd wordt. De meeste verschenen boekjes zijn nog verkrijgbaar. Ziehier eenige van de laatste titels:

300. 't Portiertje van Roeselare — 301. De Kleine Tooncel-speelster. — 302. Angstige Dagen. — 303. Antwerpen in Brand. — 304. De Bannelingen. — 305. In het wilde Land. — 306. De Wonderbare Redding. — 307. Naar Congo. — 308. De Vrienden der Slaven. — 309. Fiere Margriet van Leuven. — 310. 't Avontuur van den Schilder. — 311. Het Boefje. — 312. Een onverwachte Reis. — 313. De Geheimzinnige Teekens. — 314. De Spanjaarden te Gheel. — 315. Zwarte Jan. — 316. De Heks van de Moeren. — 317. De Boschwachter van Eikenhof. — 318. Het Juffertje van Parijs. — 319. De Wolfjager van Turnhout. — 320. De Zeroovers. — 321. Het Gezint van den Visscher. — 322. De Wilde Cow-Boy. — 323. Keizer Karel te Gent. — 324. De Spanjaarden te Mechelen. — 325. Kerstmis in de Sneeuw.

Elke week verschijnt een nieuw boekje.

Vraag in de boekwinkels en bij dagbladverkoopers.

UITGAVE A. HANS-VAN DER MEULEN, CONTICH.

Boekdrukkerij R. Bracke-Van Geert Baesrode.

